C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1397/25 Judecătoria Orhei sediul Central
1-25107508-03-21rji-12122025 Judecător Veronica Cupcea

D E C I Z I E
În numele Legii

24 februarie 2026

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Victoria Robu, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de administrația Penitenciarului nr.18 Brănești și avocatul Boris Bulbuc în interesele condamnatului Botnari Ruslan, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21.11.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Botnari Ruslan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La 29.05.2025, condamnatul Botnari Ruslan, a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

În motivarea cererii condamnatul Botnari Ruslan, a indicat că din 10.04.2023 ispășește pedeapsa în Penitenciarul nr.18 Brănești, dar a fost deținut și în Penitenciarul nr.13 Chișinău, și Penitenciarul nr.16 Pruncul. În ambele penitenciare a fost deținut în condiții inumane ce îi afectează drepturile și solicită constatarea aflării sale în condiții contrar prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului, cu reducerea din termen. Celulele erau supraaglomerate, fără condiții igienice, umiditate ridicată și mucegai, lumină naturală slabă, lipsea aerisirea încăperilor, lipsea ușa la toaletă. Aceleași condiții precare persistă în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 21.11.2025, a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Ruslan împotriva administrației Penitenciarelor nr. 13 Chișinău, nr.16 Pruncul și nr. 18 Brănești referitor la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

S-a constat deținerea lui Botnari Ruslan, născut la *****, număr de identificare 2005050029375, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, perioada continuă de la 10.04.2023 până la 22.10.2025.2025, ce constituie 927 (nouă sute douăzeci și șapte) zile.

S-a redus pedeapsa condamnatului Botnari Ruslan, născut la *****, număr de identificare 2005050029375, cu 92 (nouăzeci și două) zile, pentru perioada de 920 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei rămase de 7 (șapte) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, se lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

La 04.12.2025 încheierea în cauză a fost contestată cu recurs în termen de către administrația Penitenciarului nr.18 Brănești, prin care a solicitat casarea încheierii și pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Botnari Ruslan, referitoare la condiţiile de detenţie.

În motivarea recursului s-a indicat, că judecătorul de instrucţie nu a ţinut cont de faptul că în intervalul de timp de la deşteptare până la stingere, condamnatul s-a deplasat liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administraţia penitenciarului. Condamnatul Botnari Ruslan, nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei. Deţinutului Botnari Ruslan, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

A contestat încheierea în cauză cu recurs și avocatul Boris Bulbuc în interesele condamnatului Botnari Ruslan, pledând pentru casarea încheierii în latura formulei de calcul aplicate, pledând pentru calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data*

examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

Fiind numită cauza spre examinare pentru data de 24.02.2026, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referință a înaintat avocatul Boris Bulbuc, prin care solicită respingerea recursului administrației penitenciarului nr. 18 Brănești ca neîntemeiat și admiterea recursului său pe motivele invocate.

Verificând argumentele cererea de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererile de recurs urmează a fi respinse ca nefondate, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Botnari Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia, a constatat deținerea lui Botnari Ruslan în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești, în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO.

Cât privește alegațiile recurentului penitenciarul nr. 18 Brănești, Colegiul penal similar instanței de fond reține, că potrivit raportului nr.2/2642 din 02.09.2024, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în privința condamnatului Botnari Ruslan, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 10.04.2023 și sfîrșitul termenului 08.12.2026.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău în raport se indică că, a fost deţinut în următoarele celule: celula nr. 165, în perioada de timp cuprinsă între 10.04.2023-20.04.2023, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 22,3 m2; celula nr. 164, în perioada de timp cuprinsă între 20.04.2023-01.05.2023, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 29,5 m2. Numărul de paturi instalate în celule reprezintă capacitatea maximă de cazare în condiţiile de fluctuaţie a persoanelor deţinute la diferite perioade de timp, acesta însă nu reprezintă un indicator potrivit căruia se poate stabili numărul de persoane real cazate în celulele respective, la un anumit moment existând posibilitatea ca acest indice să fie mai mic. Celulele corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. Pe perioada rece a anului temperatura aerului în spaţiile de locuit nu este mai mică de 18o C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice dotate cu becuri puterea căruia e de

100 W, celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea prin celule este asigurată prin geamuri şi ferestre de aerisire amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care este despărţit de restul celulei printr-un perete. Referitor la starea sanitaro-igienică, anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităţilor). În celulă este prezentă iluminarea naturală și artificială. Încăpere este dotată cu geamuri termopan de mărimea (1,20x1,10) m și geamuri din lemn (1,20 x 1,10) m. Ventilarea naturală se efectuează prin geam cu oberliht. Pentru condamnaţi baia se petrece nu mai puţin de o dată pe săptămână conform graficului stabilit. Spălătoria este dotată cu 3 mașini de spălat pentru 20 kg de rufe și o centrifugă pentru uscare. Produsele de igienă: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuţă şi pastă de dinţi sunt repartizate condamnaţilor conform HG Nr. 609 din 29.05.2006, privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor şi de eliberare a detergenţilor, în baza anexei nr. 7 “Norme de eliberare a săpunului pentru îmbăierea deţinuţilor şi alte necesităţi sanitaro-igienice”. Condamnații au acces în boxele de plimbare care sunt dotate cu inventar sportiv. De asemenea, deținuții au posibilitate să primească de la biblioteca penitenciarului literatură diversă la solicitare. Administrația instituției organizează condamnaților diferite ceremonii religioase și întâlniri cu reprezentanții organizațiilor nonguvernamentale și a societății civile. Deținuții beneficiază de activități educative, au posibilitate să se încadreze în procesul de instruire profesională, să participe la munci remunerate și neremunerate, beneficiază de întrevederi de scurtă și lungă durată cu rudele. Alimentaţia condamnaţilor în penitenciar se efectuează conform ordinului MJ 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor în penitenciare. În procesul de preparare a hranei în cantina instituţiei asortimentul şi cantitatea produselor folosite la alimentaţia deţinuţilor sunt stabilite conform HG nr. 609 din 29.05.2006 privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor. Hrana caldă este distribuită de trei ori pe zi conform meniului cu respectarea normelor minime generale de alimentare zilnică a deţinuţilor. Meniul este diversificat și se întocmește o dată pe săptămână. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituţiei este verificată permanent de către colaboratorul serviciului medical al penitenciarului, ofiţerul de serviciu şi şeful de cantină. Rezultatele acestei verificări sunt indicate în „Registrul de evidenţă a controlului asupra calităţii de preparare a hranei”. Probele felurilor de bucate sunt păstrate în recipiente separate timp de 3 zile în frigider. Cantina penitenciarului este dotată cu patru frigidere pentru păstrarea produselor din carne, pește, ouă și a probelor de mâncare. Pentru prepararea hranei se folosesc două cazane electric cu

volumul de 250 l, tigaie electrică și mașină de tocat carne. Penitenciarul este asigurat cu apă potabilă din rețeaua centralizată a municipiului Chișinău. Accesul la apa potabilă este de 24 ore, în fiecare celulă persistă lavoar cu robinet. Condamnații beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medical. Serviciul medical de pe teritoriul penitenciarului are condiţii satisfăcătoare, dispune de: cabinet medical, sala de proceduri, cabinet stomatologic. Examenul medical se efectuează în condiţii de confidenţialitate şi intimitate.

În situația considerării plângerii depuse de Botnari Ruslan în interiorul termenului prevăzut de 6 luni și a eventualei constatări a condițiilor inumane și degradante, contrare art.3 CEDO pentru perioadele descrise în tabel, în care s-a deținut în Penitenciarul nr.13-Chișinău, se solicită instanța de judecată de a le aprecia condiții de detenție cu grad redus de severitate prin reducerea din termenul de pedeapsa stabilită (după formula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție), deoarece Penitenciarul nr.13-Chișinău a depus și depune eforturi pentru îmbunătățirea condițiilor deținuților aflați în custodia sa.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 16 Pruncul în raport se indică că, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, după cum urmează: în perioada 15.05.2023-05.06.2023, secția Boli interne, celula nr.1 cu 10 paturi, suprafața totală de 30,6m2, suprafața totală a blocului sanitar 14,8m2, unui condamnat revin 3,06 m2 ; perioada 06.11.2023-27.11.2023, secția Chirurgie, celula nr.46 cu 5 paturi, suprafața totală de 18,3m2, suprafața blocului sanitar 8,9m2, unui condamnat revin3,66 m2; perioada 27.11.2023-04.12.2023, secția Chirurgie, celula nr.49 cu 6 paturi, suprafața totală de 19,4m2, suprafața blocului sanitar 8,9m2, unui condamnat revin 3,23 m2 . În rezultatul examinării salonului s-a constatat că este dotat cu mobilierul necesar (masă, scaun, tumbă) şi obiectele de inventar. În salonul nr.1 al secției boli interne, blocul sanitar se află pe coridor și este comun pentru toate saloanele din această secție. Salonul are două geamuri termopan cu dimensiunile 1,80 mx1,20 m, care permite luminarea naturală și ventilarea suficientă a salonului. Salonul are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare se află într-o stare funcționabilă. În salonul nr.46 al secției chirurgie, blocul sanitar se află pe coridor și este comun pentru toate saloanele din această secție. Salonul are un geam termopan cu dimensiunile 1,70 m x 1,95 m, care permite luminarea naturală și ventilarea suficientă a salonului, are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare se află într-o stare funcționabilă. În salonul nr.49 al secției chirurgie, blocul sanitar se află pe coridor și este comun pentru toate saloanele din această secție. Salonul are un geam termopan cu dimensiunile 1,65 m x 1,20 m, care permite luminarea naturală și ventilarea suficientă a salonului, are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare este într-o stare funcționabilă. În aceste saloane a fost efectuată reparație cosmetică

anual, tavanul și pereții fiind vopsiți cu lapte de var s-au vopsea lavabilă, care corespund normelor sanitare, saloanele date sunt dotate cu obiectivele de inventar necesare, paturi de dimensiunile 1925mm x 697mm fiecare, masă, scaun, tumbă. Deținutul a primit contra semnătură, produse igienice conform registrului de evidență și distribuire a acestora, în limitele prevăzute de anexa nr.7 a HG nr. 609 din 29 mai 2006. Beneficiază de hrană caldă de trei ori pe zi, la ore prestabilite, cu respectarea normelor minime de alimentare zilnică stabilite prin HG nr.609, iar în cazul lipsei a careva produse alimentare s-a efectuat substituirea cu altele în conformitate cu Ord. MJ nr.100 din 07.03.2007. Cantina penitenciarului, este dotată cu 4 cazane cu capacitatea de 250 kg fiecare, folosite pentru prepararea hranei, dispune de patru frigidere pentru păstrarea produselor alimentare și un frigider pentru păstrarea probelor, o tigaie electrică, tocător electric, plită electrică și un aparat electric de curățat cartofi. Meniul este diversificat fiind întocmit odată pe săptămână. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituției este verificată zilnic de către angajatul serviciului medical al penitenciarului, șeful de grup și șeful de cantină. Rezultatele verificării fiind indicate în „Registrul de evidență a controlului asupra calității de preparare a hranei”. Probele felurilor de bucate fiind păstrate în recipiente separate, timp de 3 zile în frigider. Deținutului i s-a eliberat lenjerie de pat, care este spălată cel puțin odată pe săptămână. În acest sens în penitenciar funcționează o spălătorie, cu suprafața totală de 15,8m2, dotată cu 4 mașini-automate de spălat, două de 8 kg, una de 10 kg, una de 25 kg, și o intubă pentru dezinfectarea hainelor și lingeriei de pat. Hainele personale și lingeriile de pat sunt spălate, conform graficului de funcționare a spălătoriei. Uscarea lor, are loc într-un spațiu special amenajat în acest sens, la aer liber. Baia cu apă caldă are loc cel puțin odată pe săptămână, conform graficului aprobat (sâmbătă), iar la solicitare condamnatul beneficiază suplimentar de baia amplasată în secție care este dotată cu cazan electric, asigurat în permanență cu apă caldă. Instituția dispune de 6 băi, dotate cu inventarul necesar, toate țevile sunt din polipropilenă, două băi din blocul de ftiziologie nr.1 și ftiziologie nr. 2, au fost renovate complet în perioada anului 2019, celelalte băi sunt în stare funcțională și estetic corespund normelor.În cadrul Penitenciarului nr.16-Pruncul, plimbările în aer liber au loc cu durata de la 1 la 4 ore pe zi, conform unui grafic aprobat de administrația penitenciarului cu respectarea prevederilor secțiunii a 251 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, și art. 215 din Codul de Executare. Curțile de plimbări sunt amenajate și dotate conform regimului de detenție și condițiilor meteo. Starea sanitar-igienică este satisfăcătoare, anual de către administrația penitenciarului sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsectizare cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective, conform specificației. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 2421 pct. 5) și 12) din Codul de executare „respectarea regulilor sanitar-igienice, a regulilor de

igienă individuală și colectivă în camera de deținere, respectarea indicațiilor medicului, precum și menținerea curățeniei în încăperile de detenție și de serviciu la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deșteptare și efectuarea curățeniei în camera de detenție" este o obligație imperativă a deținutului. Deținutul Botnari Ruslan beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală conform prevederilor ,,Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar". Asistența medicală gratuită în instituțiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naționale, Ghidurile clinice și Standardele medicale, iar dacă starea deținutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătății. În acest sens de către Administrația Națională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituțiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile și tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. La primirea în instituție, i s-a efectuat examenul medical cu întocmirea fișei medicale a bolnavului de staționar, cu repartizarea în secția specific patologiei, și examinarea nemijlocită de către medicul curant, la internare, periodic conform ordinului MS nr. 265 din 03.08.2009 privind Instrucțiunea cu privire la completarea Fișei medicale a bolnavului de staționar (Forma 003/e) și la solicitare. Examenul medical a fost efectuat cu respectarea prevederilor art. 232 Cod de Executare, în condiții de confidențialitate și intimitate. Datele privind starea de sănătate, investigațiile efectuate cât și tratamentul administrat, sunt stipulate în fișa medicală a bolnavului de staționar. Condamnatul a fost examinat la adresare și conform vizitei stipulate în fișa medicală a bolnavului de staționar. Prin urmare se atestă faptul că pe parcursul perioadei de detenţie, Botnari Ruslan a fost transferat în spitalul penitenciar imediat când această necesitate a fost dictată de starea sa de sănătate unde beneficiază de tratament în strictă conformitate cu recomandările medicilor potrivit maladiei de care suferă. Mai mult ca atât ultimul nu a făcut referire la nici un refuz din partea administraţiei Penitenciarului nr.16-Pruncul privind acordarea unor medicamente suplimentare sau proceduri de care ar fi avut nevoie, şi nu a relatat nici o situaţie de fapt concretă, respectiv nefiind anexate careva probe care să confirme nesatisfacerea sau nesoluționarea a careva pretenții. Careva plângeri din partea deținutului Botnari Ruslan privind nesatisfacerea cu condițiile de detenție, în adresa administrației Penitenciarului nr. 16-Pruncul, nu au parvenit. În lumina celor expuse, concluzionăm că, standardele minime de întreținere pentru deținutul Botnari Ruslan au fost respectate din toate punctele de vedere și nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 18 Brănești în raport se indică că, Penitenciarul nr.18-Brăneşti este de tip semiînchis, pentru deţinerea

condamnaţilor majori de sex masculin, fiind divizat în 11 sectoare de tip barac, care sunt dislocate în 2 zone locative și un sector destinat asigurării condamnaților aflați în baza art.206 Cod de executare. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr.18-Brăneşti condamnatul Botnari Ruslan a fost repartizat în sectorul – 2/secția nr.10 unde i s-a oferit pat pentru dormit dotat cu saltea, pernă și lingerie de pat. Secția nr.10 are suprafața locativă de 210,04 m2 unde sunt amplasate 54 paturi și se dețin în mediu 49-50 condamnați care beneficiază de iluminare naturală și artificială prin rețeaua de tensiune 220V, încălzire centralizată care menține temperatura admisibilă în încăpere și au acces permanent la apa potabilă. Sectorul este dotat cu trei lavoare separate de încăperea locativă cu ușă și coridor, la care deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mîini, dinți. Totodată menționăm că, în Penitenciarul nr.18-Brănești, absolut toți condamnații beneficiază de apă caldă pentru baie, două zile pe săptamînă. În instituţie sunt 6 cazangerii, una din ele este destinată pentru pregătirea hranei restul sunt destinate pentru încălzirea încăperilor locative şi a apei calde. Starea sanitaro-igienică este satisfăcătoare, anual de către instituția penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective. Pe parcursul detenției, toţi deţinuţii beneficiază lunar/ trimestrial de obiecte de igienă personală: săpun de toaletă, săpun de rufe, pastă de dinţi, detergent, aparate de bărbierit, ș.a. Toți deținuții beneficiază de o alimentare sănătoasă și echilibrată care să răspundă la nevoile individuale, inclusiv cerințelor religioase, culturale sau de altă natură. Alimentarea deținuților este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite prin Hotărîrea Guvernului nr. 228 din 26.03.2024, unde Penitenciarul nr.18-Brăneşti dispune de produse alimentare sus nominalizate. Hrana de fiecare dată este verificată în permanență de către de către ofițerul de serviciu, personalul serviciului medical și angajații cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidență a controlului asupra calității de pregătire a hranei. Se duce o evidenţă strictă și permanentă asupra păstrării legumelor, și întreprinderii măsurilor pentru a nu admite alterarea produselor alimentare. Încăperile depozitelor unde sânt păstrate produsele alimentare sunt ajustate şi dezinfectate. După primirea hranei, vesela este utilizată de către deținuți și este supusă prelucrării sanitare. În acest sens, sunt spații special amenajate. În timpul alimentării în cantine periodic sunt prezenți reprezentanți ai administrației penitenciarului. Toți deținuții au acces la apă potabilă. Conform prescrierilor serviciului medical, este întocmită lista persoanelor care beneficiază de rație alimentară suplimentară. Toți condamnații sunt tratați egal referitor la cantitatea, calitatea și valoarea calorică a hranei eliberate. De asemenea, pe teritoriul penitenciarului, este o încăpere care servește drept spaţiu pentru cantină. Administrația dispune de mobilier, și veselă pentru toți deținuții. În

penitenciar este organizat și desfășurat procesul de instruire vocațional-tehnică. În penitenciar sunt amenajate 3 clase de studii pentru desfășurarea cursurilor de instruire, orientate spre acele specialități care sunt solicitate pe piața muncii din RM. Penitenciarul nr.18 – Brănești este instituția penitenciară capabilă să asigure în prezent deținuților cu locuri de muncă, ceea ce menționăm că la aceest capitol se negociază și cu alți agenți economici pentru a mai oferi mai multor deținuți posibilitatea de a munci. Deținuții sunt încadrați la următoarele funcții: îngrijitori încăperi de serviciu, curățitor teritorii, bucătari, bucătari auxiliari, fochist, curățător canale și tunele de canalizare, magazioner, pontator, bibliotecar, lăcătuș-instalator tehnică sanitară, infirmier, frizer, asistent personal, electrogazosudor, muncitor la deservirea băii. În baza contractului încheiat de către Penitenciarul nr.18-Brăneşti cu Întreprinderea de Stat „Brănești”, condamnații sunt încadrați în câmpul muncii remunerate la mină unde sunt antrenați la extragerea calcarului. La fel instituția penitenciară în baza contractului cu SRL „Quality Hub” antrenează deținuți și la fabricarea altor piese şi accesorii pentru autovehicule. Timpul de muncă este tabelat și, în baza tabelelor de evidență a timpului de muncă, se efectuează compensarea privilegiată a zilelor de muncă (cu excepția celor care au sancțiuni disciplinare). Salariul deținuților se calculează în conformitate cu prevederile Legii nr. 270 din 23.11.2018 cu privire la sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, și Hotărârii Guvernului nr.1231 din 12.12.2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și ordinul DIP nr.636 din 21.12.2022, unde sânt stipulate condițiile de salarizare a deținuților încadrați la lucrări din cadrul sistemului bugetar. Sumele primite de deținut în calitate de remunerare pentru munca prestată se impozitează și se transferă pe contul lui de peculiu, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați. Condamnatului care nu încălcă regimul de deținere și îndeplinește conștiincios sarcinile de producere, i se compensează privilegiat 4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă, iar condamnatului antrenat la lucrări în subteran sau la lucrări în condiții nocive de muncă, potrivit listei de munci și profesiuni aprobate de Guvern - 3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă. Calculul termenelor, conform compensării privilegiate a zilelor de muncă, se efectuează lunar și se aprobă de către directorul penitenciarului. Compensarea privilegiată a muncii prestate este în strictă conformitate cu prevederile legislației, astfel comisia examinează lunar datele de calcul, iar salarizarea se efectuează lunar. Referitor la respectarea programului de muncă remunerată a deținuților, este de menționat că aceștia lucrează nu mai mult de 40 ore pe săptămână. Toți deținuții sunt ocupați în mod intenționat în timpul zilei. Nevoile individuale ale deținuților sunt identificate cu promtitudine, fiind planificate acțiuni de resocializare, conform Metodologiei de elaborare și implementare a planului individual de resocializare. Deținuții sunt informați despre oferta de programe și activități desfășurate în cadrul

instituțiilor penitenciare prin conversație. Deținuții sunt incluși în activități ocupaționale adaptate individual și beneficiază de abilități educaționale și profesionale. Aceștia beneficiază de evaluare încă de la intrarea în penitenciar, privind abilitățile educaționale, fiind considerate orice înregistrări anterioare la acest capitol, pentru a înțelege necesitățile de învățare ale acestora, suportul lingvistic, capacitatea de inserție profesională și socială, abilități de viață. Participarea deținuților în procesul de învățare și de lucru, nu tot timpul se bazează pe o planificare individuală a termenului, uneori încadrarea reiese din abilitățile sale. Practica de implicare a deținuților în stabilirea obiectivelor individuale în planul de executare a pedepsei acestora este folosită la scară largă. În mare parte, condamnaților le sunt planificate activități reieșind din abilitățile deținute de aceștia sau preferințele individuale (de exemplu: dacă este pasionat de poezie, lectură, i se planifică frecventarea bibliotecii, participă la evenimente cultural artistice etc) și nu din nevoile identificate în cadrul evaluării. Deținuții sunt informați despre planificarea executării pedepsei și despre progresul și realizările lor. Criteriul, conform căruia deținuții combină munca și studiile, nu are caracter obligatoriu. Toți deținuții au acces la biblioteca penitenciarului. Programul de activitate al bibliotecii este de luni până vineri, între orele 08:00 – 17:00. Pentru respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr.18-Brănești sunt desfășurate următoarele activități: dreptul de a face baie sau duș, accesul permanent la apă potabilă, de spălare a hainelor personale ale deținuților și a lenjeriei de pat, asigurarea deținuților cu produse de igienă și lenjerie de pat, dreptul de a beneficia de plimbări în aer liber, asigurarea alimentării deținuților, asigurarea asistenței medicale. Sistemul de încălzire ventilare și condiționarea sunt în stare satisfăcătoare. Birourile sunt conectate la apă. Secția dispune de mobilier suficient care este într-o stare bună. Pe parcursul anului 2020 - 2021 unitatea medical a fost dotată cu tot necesarul. Actual în unitatea medicală a Penitenciarului nr.18-Brănești activează 1 medic stomatolog, pe 0,5% funcție, 3 asistenți medicali, 1 farmacist 0,5% funcție. În prezent funcția de medic șef al secției medicale al Penitenciarului nr.18-Brănești, este vacantă. Pe panoul de informare al secției medicale este prezentă informație referitor la drepturile și obligațiile pacientului. Se aduce la cunoștință volumul, condițiile, calitatea, riscurile eficacitatea etc. a serviciilor prestate contra semnătură. În prezent regulamentul de gestionare a medicamentelor este gestionat și aprobat de către ANP. Majoritatea medicamentelor sunt achiziționate de către ANP, secția medicală al Penitenciarului nr.18-Brănești are stocuri suficiente de preparate dar medicamentele. În instituţie se respectă regulile de păstrare şi repartizare al medicamentelor, inclusiv celor sensibile la temperatură (termolabile) în conformitate cu cerinţele ordinelor în vigoare. Este încheiat contractul cu Spitalul Raional Orhei, care prin clauzele acestuia sunt prestate servicii la necesitate sau

cazuri urgente. Condamnații care necesită investigații în condiții de spital sunt transferați în Penitenciarul nr.16-Pruncul. Personalul medical este instruit în domeniul profilaxiei IN, securitatea injecțiilor, cunoaște riscurile personale de infectare cu HIV, HVB și HCV, este asigurat cu echipament de protecție. Angajații în cauză aplică metode de diagnostic și tratament în limita dotării secției medicale. Remediile terapeutice sunt înregistrate în documentația medicală. Personalul medical posedă cunoştinţele necesare şi deprinderile practice în acordarea primului ajutor medical pacienţilor cu diferite urgenţe medicale (şoc, inclusiv anafilactic, colaps, comă de diverse etiologii, lipotimie, etc.) În instituţie sunt prezente Protocoalele Clinice Instituţionale (PCI) şi Protocoalele Clinice ale locului de lucru, elaborate în baza Protocoalelor Clinice Naţionale (PCN), conform prevederilor ordinului MS în vigoare. Condamnații beneficiază de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația în vigoare. În timpul examenului medical şi al tratamentului pacientul primeşte informaţia despre procedurile medicale, riscul lor potenţial şi eficacitatea terapeutică, metodele de alternativă, consecinţele posibile ale refuzului tratamentului, diagnosticul, pronosticul, recomandările profilactice etc. într-un limbaj clar şi în limba înţeleasă de către pacient. Toată informaţia despre starea sănătăţii pacientului, procesul de diagnostic, tratament şi pronostic, precum şi alte date au un caracter personal şi este păstrată confidenţial, chiar şi după deces. Programarea prealabilă, prin diferite mijloace la medicii specialişti, este organizată şi se realizează. Există un program comprehensiv de a reduce riscul şi de a controla infecţiile asociate asistenţei medicale, care cuprinde toate zonele de vizită de către sau la care au acces pacienţii. Penitenciarul nr.18-Brănești dispune de un plan de gestionare a deşeurilor parvenite din activităţi medicale şi o bază tehnico-materială adecvată, care reduce riscul de apariţie şi răspândire a infecţiilor. Condamnaților li se oferă dreptul de a nu fi supus la „fumatul pasiv”, dreptul la corespondență, accesul la informație, participarea la activități de reintegrare. În modul şi în condiţiile stabilite de Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, condamnatului i se permite să primească pachete cu provizii, colete şi banderole în număr nelimitat. La fel condamnatul poate expedia soţului, rudelor apropiate sau unei alte persoane, prin colet sau banderolă, lucruri personale, iar mijloacele băneşti aflate la contul său de peculiu - prin mandat poştal. Conform Codului de executare şi ale Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, condamnatul poate procura, suplimentar la raţia alimentară gratuită, produse alimentare şi obiecte de primă necesitate din mijloacele băneşti obţinute din munca prestată în timpul executării pedepsei, din pensia sau indemnizaţiile primite, precum şi din alte mijloace băneşti aflate la contul său de peculiu. Totodată condamnatul are dreptul și la întrevederi de scurtă şi de lungă durată, care se acordă în modul şi în condiţiile stabilite de legislație.

Astfel, avînd dreptul la cel puţin o întrevedere de scurtă durată pe lună şi la cel puţin 4 întrevederi de lungă durată pe an. La fel nu este limitată și frecvenţa întâlnirilor cu avocatul, cu persoanele care au dreptul de a acorda asistenţă juridică, cu mediatorul sau cu alte persoane prevăzute de lege. În Penitenciarul nr.18-Brănești există şi funcţionează o încăpere, cu 8 odăi destinate pentru întrevederea de lungă durată şi o încăpere comună pentru întrevederi de scurtă durată. În încăperea destinată întrevederilor de lungă durată condamnații au în folosință bucătăria unde este posibilitatea de a se prepara bucate, baia, veceu, curte de plimbare și curte special amenajată pentru copii etc. Toate aceste încăperi corespund condiţiilor şi normelor stabilite, starea sanitară se caracterizează relativ satisfăcătoare. Cantitatea, calitatea, prepararea și servirea hranei este verificată de către angajații serviciului medical, zilnic, de comun cu reprezentanții altor servicii, în fiecare zi. Starea sanitar-igienică a încăperilor, a teritoriului penitenciarului și starea îmbrăcămintei și lenjeriei de pat a deținuților, precum și corespunderea lor anotimpului, este verificată permanent. Toți condamnații primiți în penitenciar sânt supuși unui examen medical și sunt plasaţi în carantină. Cu referire la asistența medicală de urgență, în penitenciar se desfășoară serviciul diurn de câte un asistent medical, iar în cazul în care se depășesc competențele acordării primului ajutor, este solicitată ambulanța. Toți deținuții beneficiază de asistență medicală în condiții de confidențialitate și sunt informați despre posibilitatea accesării serviciilor medicale. Toți deținuții bolnavi, care vin în penitenciar, se cazează în încăperile secției medicale a penitenciarului sau sunt transferați de urgență la Penitenciarul nr.16-Pruncul.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Botnari Ruslan, din care reiese suprafața sub limita minimă de 4 m^2, per deținut, nefiind probată și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473^3 alin. (2) din CPP).

Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul penal reține, că instanța de fond just a statuat, că probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Botnari Ruslan, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei

sale în penitenciar, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Astfel, Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Botnari Ruslan în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr.16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, perioada continuă de la 10.04.2023 până la 22.10.2025.2025, ce constituie 927 (nouă sute douăzeci și șapte) zile.

Cât privește dezacordul avocatului Boris Bulbuc cu formula de calcul a zilelor de reducere, Colegiul penal conchide, că judecătorul de instrucție a aplicat corect formulele de calcul stipulate de legislator în textul art.473^4 alin.(4) CPP. În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constat.

Colegiul penal similar instanței de fond reține și faptul că, analiza comparativă a condițiilor de detenție din alte instituții penitenciare din Republica Moldova, cum ar fi Penitenciarul nr.17 Rezina, denotă un nivel relativ satisfăcător al condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.18 Brănești, Penitenciarul nr. 16 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Totodată, corect instanța s-a expus în privința perioadei rămase de 7 (șapte) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, și le-a lăsat în continuare la termenul de executare a pedepsei

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile declarate de administrația Penitenciarului nr.18 Brănești și avocatul Boris Bulbuc în interesele condamnatului Botnari Ruslan, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21.11.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Botnari Ruslan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se resping ca nefondate, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: Judecător: Judecător: